

VELKÁ
DOBRODRUŽSTVÍ

Za nádhernou jízdnou a husity do Tachova

GPS souřadnice: 49.7952253, 12.6331100

Praktické informace

Tachova Délka trasy: 5 km

Obtížnost: Lehká trasa městským centrem, potom kolem zámku až k jízdárně a okruhem zpět. Výlet je možné jet s kočárkem a na kole. Pejskům se líbit bude!

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 160 km pojedete asi 2 hodiny. Na dálnici D5 držte směr Norimberk → (sjezd 128) → Tachov.

Parkování: v horní části ulice Husitská nebo u městských sportovišť

Zámek Tachov (www.tachovskyzamek.cz)

Duben až říjen: středa - neděle 10-17

Červenec a srpen: denně kromě pondělí 10-17

Vstupné: dospělí: 150 Kč, senioři + studenti do 26 let: 130 Kč děti 6-15 let: 50 Kč, rodinné: 370 Kč

Jízdárna (<https://www.jizdarna-svetce.cz>)

komentované prohlídky: 10.00, 11.30, 13.00, 14.30 a 16.00

leden, únor: pátek-neděle (10.00, 11.30, 13.00 a 14.30)

březen + listopad, prosinec: čtvrtek-neděle

duben, květen + říjen: středa-neděle

červen + září: úterý-neděle

červenec, srpen: otevřeno denně

Vstupné:

dospělí: 250 Kč, senioři + studenti do 26 let: 220 Kč

děti 6-15 let: 100 Kč, rodinné: 550 Kč

WC: Na zámku, v jízdárně, v areálu sportovišť a veřejné WC v ulici Kostelní.

Možnost občerstvení: Restaurace: River, Asari, Kiwi Bar, Bufet, Asia Restaurant – Bistro 529, Baileys, Go – Go Sushi & Pizza

Veganské bistro Pídalka, Rud´s Pizza nebo Kebab v Husitské ul.

Kavárny: Café U Venyho, Café Kamrovec, Pop Art, Mami Café, Café Ve Věži, Kavárna Světce, Kočičí kavárna

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Bor, Mariánské lázně, Přimda, Lázně Kynžvart atd. Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovaly kamarádky Ella a Nikola ze Stříbra

Postřehy dětí:

Ellinka (5 let): „Mně se moc líbila Jízdárna a taky strašidelný kostel.“

Niki (7 let): „Všechno jsme s Elčou vyluštily a výlet nás moc bavil.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zvede vás do míst, kde se před staletími potkávali králové, udatní rytíři i prostí kupci, kteří se svými vozy plnými vzácného zboží drkotali po Norimberské cestě. Tachov není jen obyčejné okresní město v západních Čechách, je to brána do historie, která na vás dýchne z každého kamene jeho neuvěřitelných památek. Ukážeme vám hradby s jednadvacetí věžemi, památník husitského vítězství nad křižáky, začarovaný mlýn, jedinečnou jízďárnu ve Světcích a jiná magická místa opředená pověstmi. Cestou budeme luštit tajenku, hledat ztracená písmenka a obrázky.

Výlet jsme pro vás připravili ve spolupráci a na objednávku města Tachov. Je pro vás tedy zdarma! :)

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci,

zvede vás do Tachova, který se může pochlubit jedním z nejlépe zachovaných opevnění v celých Čechách. Tušíme, že se vám určitě zalíbí. Dostanete se k němu Krvavou uličkou. Proč Krvavou? Dozvíte se! Hradby obepínají historické jádro v délce zhruba sedmi set metrů a jejich součástí je neuvěřitelných jednadvacet věží. Uvidíme, kolik jich cestou napočítáte vy. Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Srdcem veřejného života je **náměstí Republiky**. Je to prostor, který si zachoval svůj historický půdorys a kde se dříve odehrávaly ty nejdůležitější jarmarky. My se zde zastavíme, ale nerozbalíme stánek se zbožím. Naopak tu započneme naše putování. Rozhlédněte se kolem. Jak se vám tady líbí?

Kolem náměstí stojí historické domy s měšťanskými štíty, které pamatují bohaté kupce. Jak zbohatli? Díky obchodu s Bavorskem. Jak se jim to podařilo, si povyprávíme v poslední části výletu.

Domy mají úzká průčelí. Víte, proč jsou tak hubená? Jde o typický znak středověkého plánování. Kdekdo chtěl bydlet na náměstí, ale ani to tachovské není nafukovací. Proto se tady domy stavěly tak, že byly jako žížaly. Aby se jich na náměstí vešlo co nejméně. Z rynku však byla k vidění jen hlavička domkové žížalky. Dlouhé tělíčko směřovalo dozadu. Prostě to byly nudle. Ale dávalo to smysl, že? Kdybyste létali jako ptáci, viděli byste, že shora domy skutečně vypadají jako makarony před uvařením...

Kolem kašny se jdeme podívat ke sloupu.

Najdete na kašně nějaké zvíře? Zařvěte úplně potichoučku jako ono a dobře si ho zapamatujte. V dnešním výletě hraje důležitou roli. :)

Mariánský sloup je vysoký kamenný památník, na jehož vrcholu stojí postava Panny Marie. Pod nohama má zeměkouli, po které se plazí had. Vidíte ho?

Tento sloup nepostavili lidé jen tak pro ozdobu, ale jako poděkování a symbol naděje v dobách, kdy město a někdy i celou zemi trápily války nebo nemoci. Tachovský sloup byl vztyčen v roce 1732, pak však prodělal kolizi s autem. Neuskočil, hlupec. Stál tam prostě jako... No, jako sloup. Stejný sloup – ale nový – hlídá náměstí od roku 2025. Když se podíváte pozorněji, jistě ani vám neujde, že pod Marií jsou na podstavci ještě další postavy. Jsou to sochy svatých, kteří měli město ochraňovat před neštěstím. Zde se tohoto nelehkého úkolu ujali svatý Václav, hlavní patron české země, svatý Florián, ochránce před požáry, a svatý Josef, patron rodin a řemeslníků.

Víte, který je který? Florián většinou hasí nějakou budovu, Josef drží dítě a Václav má v jedné paži praporec a v druhé štít.

Nás zajímá právě Vašík!

Podívejte se na ruku, kterou má položenou na štítu.

1. Jak se nazývá prst, který je nejbližší k vám?

Jedním z nejvýraznějších růžových domů na náměstí je ten s číslem popisným 70. Stojí v horní části náměstí, kam právě jdeme. Je zajímavý tím, že má vzácně dochované gotické jádro. V minulosti v něm žili bohatí měšťané a dnes je jednou z nejlépe zachovaných ukázek, jak vypadalo bydlení v historickém centru před stovkami let. V minulosti v něm

žili bohatí měšťané a dnes je jednou z nejlépe zachovaných ukázek, jak vypadalo bydlení v historickém centru před stovkami let.

Jak se dům jmenuje? Kdo v něm sídlí?

Jaké jméno pohádkové princezny vám připomíná jeho barva?

Nad Kostelní ulicí, do které míříme, se tyčí nepřehlédnutelný **kostel Nanebevzetí Panny Marie**. Byl založen za Karla IV., , dovybaven v 17. století. Takže nevznikal žádným závrtným tempem. V naší republice nic nového pod sluncem. Je ovšem fakt, že dostal na „frak“ během náboženských válek. Chrám byl také poničen při bombardování za druhé světové války, ale totální zkáza byl uchráněn. Památník před kostelem hlásí, že na kostel dopadly dvě bomby, ale jako zázrakem ani jedna nevybuchla.

Vidíte bombu? A vidíte Marii, jak z nebes kostelíček hlídá?

Kameník nám v textu začínajícím datem spojil bomby s jednou číslicí. Vidíte? To by se paní učitelce češtiny asi nelíbilo! :)

Obejdeme po schůdcích kostel. A to tak, že ho máme po pravé ruce. Poté odbočíme doleva do Krvavé ulice ... Brrrr! Proč se tak jmenuje? Že by po krvavé polévce zvané prdelačka? Kdo ji už ochutnal? A kdo si na ní pochutnal?

Ted' ale na mordu prasátek zapomeňte. **Krvavá ulice**

získala své hrůzné pojmenování podle dramatických událostí z dob husitských válek. Právě touto uličkou u tehdejší Horní brány totiž vpadla do města husitská vojska pod vedením Prokopa Holého do města. A jak známo, husité vítězili, protože se s nikým nemazlili.

Jdeme podél hradeb a hledáme informační tabulku s kamenným pomníkem – milníkem.

Všimněte si nápisů na kamenech hradby. Ty fakt nejsou historické! A i když jsou hlavně zamilované a milé, jde o vandalismus. Děti, neničte památky. Chceme přece, aby je jednou mohly obdivovat i vaše děti. Že to bude až za dlouho a hradby do té doby spadnou? Tůdle nudle: Uteče to jako voda a tachovské hradby vydrží víc, než se zdá.

Našli jste milník?

2. Jak se jmenuje rytíř?

Byl to velitel posádky, která v srpnu roku 1427 statečně vydržela a bránila město i poté, co křížácká vojska před bitvou zbaběle uprchla. Vypráví se, že když křížáci v panice utíkali, rytíř se je snažil zastavit voláním, že nevidí žádného nepřítele, před kterým by bylo nutné brát do zaječích. Nakonec se se svými věrnými stáhl za hradby. Podle pověstí padl buď přímo v boji v uličce u hradeb, nebo byl popraven poté, co husité město dobyli. Občas tedy skutečně platí, že kdo uteče, ten vyhraje.

Na naší cestě uvidíme těchto kamenných památníků hned několik. Máte-li s sebou psího kamaráda, řádně mu vysvětlete, že nejde o žádné patníky. Každý kámen je věnován jedné zásadní události nebo osobnosti z bohatých dějin města. A na ty se nečůrá!!!

Přejdeme Husitskou a rovnou vstoupíme do Příhradební ulice. Jdeme se totiž zblízka podívat na jedinečný obranný systém města. Tachovské **hradby** jsou evropským unikátem. Zatímco jinde se opevnění bořila, aby ustoupila moderní výstavbě, v Tachově jich zůstalo tolik, že město dodnes vypadá jako z pohádky o udatných obráncích.

Když se procházíte kolem jednadvaceti dochovaných věží, kterým je více než 700 let, můžete skoro slyšet řinčení zbroje stráží, které zde kdysi dnem i nocí hlídaly bezpečnost království.

Cesta kolem

mohutných zdí vás přenese do doby, kdy byl Tachov klíčovou pevností na Norimberské cestě a kdy tloušťka kamení a cihel znamenala rozdíl mezi životem a smrtí.

Na které straně byste chtěli stát vy? Cítíte se víc na dobyvatele, nebo na obránce?

Jen pár kroků od hradeb stojí tachovský **zámek**. Je to pamětník. Dějiny ho svými událostmi obalily víc než příroda cibuli slupkami. Nebo vás maminka vrstvami oblečení na výlet. Odbočíme doleva a jdeme se na něj juknout.

Na stejném místě původně stával hrdý královský obranný hrad, kde nocovali čeští panovníci. Postupem času se však vojenská funkce vytratila a v osmnáctém století se začal měnit v reprezentativní sídlo. Dnešní klasicistní podoba zámku je dílem rodu Windischgrätzů. Zámek je unikátní svou střízlivou elegancí a rozlehlým nádvořím. Je to srdce města, které zažilo opravdu hodně. Časy největší slávy, ale i období úpadku, kdy po druhé světové válce sloužil jako prodejna nábytku, sýpka nebo skladiště. Dnes je zámek opět pýchou Tachova a slouží jako kulturní centrum. V jedné jeho části například sídlí základní umělecká škola.

Máváme tím směrem, protože i díky úžasné paní Alence, která zde bydlela, vznikl tento výlet. Paní Alenka už bohužel na všechny výletníky dohlíží z daleka a vysoka, ale o to důkladněji ... Jako ta Panna Marie, co už jsme ji dnes viděli.

Vrátíme se do Zámecké ulice. Než přejdeme hlavní ulici, vyhlížíme napravo pod hradbami malý **památník připomínající** bitvu o Tachov. Ten větší budeme zdálky míjet asi za 40 minut.

Jak už jsme zmínili, bitva u Tachova se odehrála v srpnu roku 1427.

A byla to jedna z nejdůležitějších reží husitských válek. Proti sobě tady stála vojska husitů a křížáků, kteří přijeli z okolních

zemí, aby husity porazili. Křižáci měli obrovskou přesilu a věřili, že snadno vyhrají. Jenže jakmile se k Tachovu přiblížily husitské vozy a křižáci uslyšeli slavný zpěv Ktož jsou boží bojovníci, zachvátila je panika. Tak velká, že většina z nich začala utíkat dříve, než boj vůbec pořádně začal. Zbytek křižáků se pokusil schovat za hradby města Tachov. Moc se jim to nevyplatilo. Husité město po krátkém obléhání dobyli.

Kdo chce další písmenko do tajenky, musí se jít k památníku podívat. Vidíte kalich? Jakou má barvu? Zase ta krev...

3. Napište název měsíce, ve kterém se odehrála bitva.

Po přechodu opatrně přesvištíme silnici a vyhlížíme žluté stavení.

Představte si, že tachovské maminky kdysi strašily neposlušné děti výhružkou: „*Husmann jde!*“ Měly na mysli Jana Filipa Husmanna z Namedy, císařského plukovníka, který získal zdejší panství po bitvě na Bílé hoře a Tachovany coby odbojné poddané utiskoval. A to tak moc, že si vysloužil přezdívku Ukutný Jan. Pomstili se mu za příkoří tím, že z něj udělali strašidlo. Dodnes podle pověsti za temných nocí – prý obvykle o Vánocích – projíždí Jan Filip kolem rozvalin lesní kaple v ohnivém voze taženém čtyřmi vraníky. Provází jej smečka zlých černých psů. Jmenuje se tady někdo Filip? A co Jan? Aha. Pokud ano, je takřka jisté, že když jste spolu, dokážete ukutně zlobit. Je to pravda?

Kde zloduch podnikal? Mimo jiné v **Husmannově mlýně**, na který se nyní jdeme podívat...

Mlýn si nechal ze staršího obyčejného přestavět v roce 1645. A jak je z jeho zlého chování jasné, byl na peníze ještě více, než je normální. Těžil i z tehdejšího nařízení zvaného „přímus“. Což znamenalo, že všichni sedláci z okolí museli povinně mlít obilí jen v jeho panském mlýně, aby měl co největší zisk. Ostatní mlynáři se tak na svých mlýnských kolech mohli tak leda vozit jako na kolotoči...

Když se na mlýn podíváte zvenku, uvidíte v jeho horní části, které se říká průčelí, kamenný erb se znakem tyрана a právě s letopočtem 1645.

Zkuste ho najít.

4. Jak se nazývá královský předmět nad erbem?

Budova je zajímavá i pro architekty, protože vypadá trochu jako stavebnice složená ze dvou slohů. Má vysoké zdobené štíty, které patří do renesance, ale zbytek stavby už nese znaky nastupujícího baroka.

Jedna z nejlepších věcí na mlýně je jeho velké dřevěné kolo. To původní se sice nedochovalo, ale v roce 2007 bylo vyrobeno úplně nové. Ovšem přesně podle starých plánů, aby mlýn vypadal tak, jako když se v něm ještě mlela mouka. Vodu na kolo přiváděl speciální kanál, kterému se říká náhon, přímo z řeky Mže.

Dnes už se tady mele pouze ústy a Husmannem se děti našťestí také nestraší. Místo toho opanovala sídlo Základní umělecká škola v Tachově a budova žije hudbou. Mají tu zkušebnu zpěváci Tachovského dětského sboru. I když lze dovnitř nahlédnout jen při speciálních akcích, jako jsou třeba Dny evropského dědictví, i pohled zvenku na mlýnské kolo a starý erb stojí za to.

Vkročíme do ulice, která vede kolem erbu a mlýnského kola.

Najděte dopravní značku, která zakazuje krmení jednoho místního zvířátka. Které to je?

Nutrie říční vypadá jako malý bobr. Až na to, že jí chybí jeho typický plochý ocásek. Má normální, takový tlustší krysí. Nozdry má docela vysoko kvůli dýchání při plavání. Někdy jí při něm z vody opravdu kouká málem jen čumák. (Když se nechce potápět...) Poznáte ji také podle velkých oranžových zubů. Nutrie žijí ve skupinách. V každé je většinou jeden samec, více samic a mláďata.

V kožičkách z nutrií jsme u nás ještě poměrně nedávno potkávali nóbl dámy. Dnes už jejich kožichy můžeme obdivovat většinou jen na živo – přímo na nutriích. Nutrie se také objevovaly na talířích. Hlodavcům ale asi někdo prozradil, že nebezpečí, že si z nich někdo vyrobí rukávník nebo si je dá k obědu, už není tak velké. Tito původně jihoameričtí hlodavci se poměrně běžně potulují kolem českých řek a žerou lidem ochotně z ruky. Přísuný stravy jim svědčí, množí se jako o život. A začínají ztrácet kouzlo, protože za nimi zůstává jenom spoušť.

Ulička **U Náhonu**, která přímo navazuje na areál mlýna, je krátká a klidná. Jak už její název napovídá, její existence

i podoba jsou nerozlučně spjaty s vodním náhonem, který už známe. Ještě ale nevíme, že je technickou a kulturní památkou. Nebo možná víme, ale musíme si to několikrát zopakovat, bychom si to zapsali nejen za ouška, ale také do mozkových závitečků. Náhon je dlouhý přibližně 600 metrů a vytéká z řeky Mže severozápadně od mlýna. Prochází pod silnicí a v těsné blízkosti ulice U Náhonu se mění v otevřené koryto.

Kráčíme stromořadím k zimnímu stadionu a máme pár minut na vyprávěnku o další historické kapitole města.

Zavede nás do doby, kdy město ovládli Windischgrätzové. A zanechali zde stopu, která nemá ve světě obdoby. Za chvíli si ji prohlédneme.

Rod Windischgrätzů se na tachovské panství dostal na konci 18. století, kdy po Adamu Filipovi, hraběti Losym město i jeho okolí zakoupil hrabě Josef Mikuláš z Windischgrätze. Významný šlechtický rod (původem ze Štýrska), z něž Josef Mikuláš pocházel, se poté stal jedním z nejdůležitějších aktérů v dějinách regionu a držel zdejší majetky až do roku 1945.

Windischgrätzové se výrazně zapsali do podoby kraje především svými smělymi stavebními projekty. Mezi jejich nejvýznamnější počiny patří rozsáhlá klasicistní přestavba tachovského zámku, a zejména vybudování monumentální jízdárny ve Světcích, která je po té vídeňské druhou největší ve střední Evropě. Vedle architektury se rod zasloužil o rozvoj místního průmyslu, zejména sklářství a dřevozpracujícího odvětví. Také výrazně ovlivňoval společenský život v celém Českém lese.

Působení rodu skončilo po druhé světové válce, kdy byl jejich majetek na základě Benešových dekretů zkonfiskován. Ani ten nejsilnější strom neroste až do nebe...

Přicházíme k naučné tabuli, která nám vypráví o Zlaté cestě, po které kráčíme. Poznáte na fotkách místo, kde jsme dnes už byli?

Ťapeme dál a vyhlížíme medvěda. Kdo ho jako první podrbe pod bradou?

A než dojdeme k pejskům, můžeme si zabroukat písničku z Večerníčku *Médřové*.

Brum, brum, brum.

O čem se zdá medvědům?

Hlavu, zadek, nohu

schovej do brlohu.

Brum, brum, brum.

Brum, brum, brum.

Zazpíváme medvědům:

Dobrou noc, vy šelmy, nechrápejte velmi

nebo si zboříte dům.

Napravo je za vodou psí hřiště. Nebo nalevo? Kdy už si ty strany přestaneme plést!

Všimli jsme si, že Tachovští mají pejsky hodně rádi. Je jich tady opravdu hodně.

Pokud na vás pejskaři nepoštvou své chlupaté mazlíky, můžete si jejich překážky vyzkoušet. Našemu pejskovi se do toho moc nechtělo. Místo do tunelu skákal na něj.

Najdete na tunelu nápis? A kytičku?

Jdeme dále a vyhlížíme lva. Tentokrát namalovaného napravo na kmeni stromu. Ale u hafíků ještě zůstaneme. Znáte nějaké pohádky či filmy, ve kterých hrají hlavní roli pejsci?

Jak se jmenovala pohádka, ve které se velkopes (pravděpodobně bobtail, ale nám spíš připomínal bernardýna) hezky stará

o kamarádku Áju? Jak se jmenoval psí kamarád Macha a Šebestové ze známého večerníčkového seriálu?

Karel Čapek napsal knížku o štěněti Dášeňce a jeho bratr Josef zase *Povídání o pejskovi a kočičce*. Vzpomínáte si, jak pekli dort?

Tak do toho svého dortu dávali a míchali všechno možné, dali tam i česnek a pepř a namíchali tam sádlo i bonbóny, škvarky a skořici, krupičnou kaši a tvaroh, perník a ocet, kakao a zelí, jednu hlavu z husy a hrozinky, inu všechno možné do toho dortu dali, jen chleba tam nedali, protože pejskové a kočičky chleba zrovna tuze moc rádi nejedí.

Pohádek je hodně, ale filmů ještě více. Dají rodiče a prarodiče dohromady alespoň tři? Náповěda zní: Lassie, Goro, Marley, Bella, Beethoven, Hačiko, ...

Stále kráčíme podél vody krásnou alejí. Potkáte dřevěné srdíčko a také cedulku *PAMÁTNÁ ALEJ*. I když ...Tady se nám písmenka ztratila. :)

Víte, jak se stromořadí jmenuje?

Knížecí alej měří přibližně 2,5 kilometru a je zapsána na seznamu chráněných stromořadí České republiky. Její historie začíná v roce 1791, kdy ji nechal vysázet hrabě Josef Mikuláš Windischgrätz jako spojnici mezi svým tachovským zámkem a plánovaným rodovým sídlem ve Světcích. Cesta vede malebným údolím podél řeky.

Poznáte, jaké stromy alej tvoří? A věděli byste, která země je má na své vlajce?

Je tvořena především javorovými stromy, jako jsou javor mléč a javor klen, ale najdeme zde i olše lepkavé. Celkem v aleji roste přes 480 stromů, z nichž mnohé dosahují úctyhodného stáří kolem 150 let. Díky své délce a počtu dřevin se řadí mezi nejvýznamnější a nejzachovalejší historické aleje v celém Plzeňském kraji.

Přicházíme na rozcestí *KNÍŽECÍ ALEJ*.

Najděte na směrovkách lokaci, která je odsud 12,5 km po modré turistické značce.

5. Doplňte název místa: ..... Újezdec.

Držíme se modré a mineme strom, který je rozštípnutý, jako by do něj zatnul sekeru nějaký obr. Na kmenech hledáme dalšího lva. Vidíte ho někde?

Přicházíme na křižovatku s cyklostezkou. Právě po ní nás povede cesta zpátky, až si prohlédneme jízďárnu a klášter.

Jdeme tedy doprava. Mineme pastviny a stále se držíme pohledu po pravici. Proč? Při této oční orientaci bystří spatří železného kohouta. Vidí někdo otisk rukou na dveřích garáže?

Kdo bude první u rozcestníku?

Vydáme se po zelené doprava. Ještě pár desítek metrů... A jsme u nádherné budovy jízďárny!

Jízďárnu nechal v letech 1858 až 1861 vybudovat kníže Alfréd I. Windischgrätz. Po vídeňské jízďárně je druhou největší ve střední Evropě. (Opakujeme pro případ, že byste to snad i za takovou chvíličku zapomněli.) Unikátní je především osvětlovací systém v krovu, který do haly propouští měkké přirozené světlo.

A také zbytky původního technického zařízení, jako byly třeba zvedáky na krmivo. V obvodových zdech jízďárny byly hostinské pokoje. Prostě luxus! Místo, kde se setkává aristokratická záliba v jezdeckví s technickým pokrokem. Dodnes! Určitě se jděte podívat dovnitř.

Během komentované prohlídky se dozvíte zajímavosti o Alfrédovi, ale především se dozvíte, jak to tady chodilo (nebo snad pokusávalo?) v druhé polovině 19. století. Prostě poznáte život jízďárny v posledních asi tak 150 letech.

Nacházely se tu nejen stáje a pokoje pro hosty. Také kovárna, sklady, uhelna, byt kováře, prostory pro odvoz hnoje se shozy přímo na vozy. Koblížky, lítejte! V patrech byly umístěny lóže, ochozy a právě zmíněné pokoje s toaletami. Ve 20. století se jízďárna využívala k různým účelům, ale bez údržby a oprav rychle chátrala. Prošla proto náročnou rekonstrukcí. Práce trvaly od roku 2000 do března 2024, kdy byla památka otevřena veřejnosti. Nyní září novotou!

Je to místo tak fotogenické, že si ho filmaři vybírají k natáčení historických filmů. Vznikaly zde třeba části seriálu *Marie*

Terezie.

A o kousek dále se zase natáčel film *Mravenci nesou smrt*, a to ve zřícenině. Však ji za chvíli uvidíte!

Poskakujeme jako hříbátka k dřevěným koníkům u altánu. (Kdo chce, může si i zařehnat.) Stojí zde také další naučná tabule. Najděte na obrázcích Alfréda I. Windischgrätze.

6. Jakou barvu má kůň knížete?

Fuňákujeme do kopečka a hledáme další **Milník času**. Stojí na začátku cesty vedoucí k ruinám bývalého kláštera a ke světecké jízdárně, čímž symbolicky propojuje minulost s přítomností. Milník (bez podstavce) měří přes dva metry. Je z jednoho kusu kamene, konkrétně z božanovského pískovce. Do jeho povrchu jsou vytesány různé symboly a nápisy, které odkazují na historii Tachovska. Jaké zvíře vidíte? A proč tady je? Kdo před chvílí pozorně poslouchal, ten ví.

Za plotem už vidíte ponurné a tajemné místo. Podle pověsti se zde v dávných dobách zbožným lidem zjevilo čtrnáct jasných světýlek, která jim svítala na cestu v těžkých časech. Jeden pyšný šlechtic se těmto šťastlivcům vysmíval (asi záviděl) a pokusil se světýlka rozdupat kopyty svého oře. V tu chvíli se otevřela země, zaduněl hrom a rytíř se i s koněm propadl do pekla. Na osudném místě byl poté postaven kostel Čtrnácti svatých pomocníků, aby připomínal, že pokora je víc než pýcha.

Zřícenina zámku ve Světcích je místo, které působí jako z tajuplné počítačové hry. V 19. století se kníže Alfréd I. Windischgrätz rozhodl, že si právě tady postaví velkolepý zámek v tehdy moderním romantickém slohu. Přál si, aby sídlo vypadalo jako starobylá šlechtická rezidence s věžemi a cimbuřím. Stavba však byla nesmírně drahá a náročná. Když kníže v roce 1862 zemřel, jeho syn v budování nepokračoval. Zámek tak nebyl nikdy úplně dokončen a v podstatě začal chátrat ještě dříve, než v něm mohl někdo bydlet.

Nejzajímavější částí, která se z nedokončeného díla dochovala, jsou právě vysoké zdi s prázdnými okny a zbytky věží. Celý prostor působí dojmem, jako by se v něm zastavil čas. Nebo stavaři odešli na nekonečnou polední pauzu...

Pár metrů od trosek spatříte starou klášterní budovu, ve které dnes sídlí střední škola. Projděte branou a prohlédněte si ji i z druhé strany.

Bývalý paulánský klášter s kostelem Čtrnácti svatých pomocníků, byl založen na místě, kde se podle pověstí objevovala tajemná světla. (Proto také název Světce.) Řád paulánů, který sem přišel, měl za úkol o toto poutní místo pečovat. Řád se vyznačoval přísnou řeholí, která paulánům nařizovala naprostou chudobu, mlčenlivost, neustálé cvičení v pokoře a soustavný půst. Kdo by chtěl být paulánem? A kdo by chtěl být knížetem? :)

Obejdeme celou budovu až k parkovišti, které pak opustíme po asfaltové cestě. Stavba areálu trvala několik desetiletí a klášter se stal významným duchovním centrem regionu. Budovy byly postaveny v raně barokním slohu a tvořily uzavřený celek s vnitřním nádvořím. Klidný život mnichů však skončil v roce 1787, kdy byl klášter v rámci reforem císaře Josefa II. zrušen. Objekty následně koupil rod Windischgrätzů, který měl s areálem vlastní plány.

Knížecí rodina využívala část budov k bydlení a hospodářským účelům. Velkolepý klášterní kostel nechal kníže Alfréd I. Windischgrätz částečně zbourat. Na jeho základech začal budovat romantický zámek, u kterého jsme byli před chvílí. Budova konventu se ale dochovala v poměrně dobrém stavu a po dlouhou dobu sloužila jako byty pro knížecí úředníky nebo jako sklady. Nyní je v ní škola, jak už jsme si říkali.

Podle mapky se nyní vrátíme k rozcestníku *U JÍZDÁRNÝ* a půjdeme asi 200 metrů zpátky stejnou cestou až k místu, odkud vede cyklostezka. Vyrážíme po ní zpátky k městu.

Napravo vidíme louky, sady, chatku. Kdybyste povyroستli asi tak o 10 metrů, zahlédli byste i velký husitský památník na vrchu Vysoká. Připomíná událost, kterou už jsme si my připomínali na začátku výletu – bitvu o Tachov. Plahočí se sem ovšem i ti, které bitvy nezajímají. Z kopečka je totiž jeden z nejkrásnějších výhledů na celé Tachovsko. Za dobrého počasí uvidíte i vrcholky Českého lesa. Bez pěkných vyhlídek se prostě nedá žít s úsměvem na rtech.

I když je právě teď moc nemáme, pěkně se kolektivně široce usmějeme. Kdo má nejširší úsměv od ucha k uchu? Dokážete to změřit? A kdo nejveselejší?

Do cíle výletu to už máme kousek. O to větší nás teď čeká výzva. Dokážete se do okamžiku, kdy opět dorazíte do zámku, naučit jednu sloku známé husitské písně? Je to pekelně těžké... A víte co? Ať se ji naučí rodiče a zazpívají ji, až budeme přecházet řeku Mži. Domluveno? Domluveno!

Poznámka: Strýček Google a tetička YouTube poradí s melodií. (My však směle předpokládáme, že ji znáte.) A kdyby vám přišlo, že neumíme gramatiku, tak umíme. Tahle je ještě z dob Jana Husa, který – jak známo – se snahami dokončit své dílo poněkud pohořel.

Ktož jsou boží bojovníci

a zákona jeho,

prostež od boha pomoci

a dúfajte v něho,

že konečně vždycky s ním svítíte.

Ťapeme pod sjezdovkou, všude kolem vidíme hřiště discgolfu.

Zaházet si s létajícími talíři můžete zdarma. Celoročně! Pokud ovšem po svahu nesviští prkýnkáři všeho druhu. Jestliže nemáte vlastní vybavení, disky si můžete za mírný poplatek zapůjčit v pokladně tachovského plaveckého bazénu v Pobřežní ulici. Za chvíli půjdeme kolem.

Mží vám do vlasů a dělají se vám mžítka před očima? Není divu. Blížíme se ke Mži.

A také k prvním domům města. Jsme na dohled stezky, která byla v dávných dobách velmi důležitá. (Což jsme již ostatně dříve naznačili.)

Tachov hrál v minulosti roli velmi důležité zastávky na takzvané Zlaté cestě, což byla hlavní obchodní trasa spojující Prahu s německým Norimberkem. Odtud vedla dále na západ. Představit si ji můžete jako tehdejší dálnici, po které místo aut jezdily dřevěné vozy naložené vzácným zbožím. Třeba kořením, solí nebo drahými látkami. Protože se Tachov nacházel těsně před hranicí v hlubokých lesích, stal se bezpečným útočištěm před nejdramatičtějším úsekem ekonomické mise. Kupci si tu mohli odpočinout, nakrmit koně a schovat se za pevné městské hradby před loupežníky. Král Karel IV. si uvědomoval, jaký má toto místo význam, a proto o Tachov pečoval. Clo a poplatky od projíždějících ostatně přinášely městu i království bohatství. Jelikož po Zlaté cestě jako správce říše putoval co chvíli, uměl navíc ocenit cestovatelský servis, která tato komunikace nabízela. Vždy ve vzdálenosti denní jízdy vznikala zabezpečená místa k přenocování. První penzion – středověký hrad – ostatně existoval ve vsi Tachov již za Přemyslovců. A císař a král Karel IV. v něm přespával hned několikrát.

Pobřežní ulice nás vede k Areálu Rychta, kde je také geopark. Potkali jste cestou na sloupku dalšího lvíčka? :)

Geopark u kryté střelnice v Pobřežní je venkovní geologická expozice doplněná arborem – botanickou minizahrádkou. Uvítá vás přehledná ukázka neživé i živé přírody regionu Českého lesa a sousedního Hornofalckého lesa. Hlavní částí expozice jsou velké bloky typických hornin, které byly v této oblasti těženy nebo se zde přirozeně vyskytují. U každého kamene najdete informační tabulku s popisem jeho složení, stáří a lokality původu.

Najděte nerost, který se latinsky jmenuje serpentinit.

7. Jak se nerost jmenuje česky?

Zkuste zde také najít další milník. Je věnován významným tachovským rodákům, bratřím Johannu a Franzi Rumplerovým. Tento kámen připomíná rok 1891 a oslavuje umělecký odkaz obou bratrů. Johann Rumpler byl vynikající řezbář, jehož vrcholné dílo *Poslední večere Páně* můžete vidět v tachovském muzeu. Franz Rumpler byl světoznámým malířem a profesorem na vídeňské akademii.

Kolem různých sportovišť a přes kruhový objezd přicházíme k mostu přes Mži – a podruhé se ocitáme u zámku.

Jupí, rodiče čeká zpěv. Jakkak jste dopadli s husitskou písní? Tak jdeme na to. Tři, dva, jedna... A zapějeme! :)

Přejdeme most, odbočíme doprava. Zámek si pro změnu prohlédneme z druhé strany. Poté nás Rokycanova ulice zatáhne doleva a odvede na start našeho výletu.

Ocitli jsme na náměstí, tedy tam, kde to dneska všechno začalo. Tady na nás čeká poslední písmeno do tajenky.

Najděte šedobílý dům hned napravo. Jsou na něm ženské obličej. Spočítejte je a odečtete číslici 3.

8. Napište výslednou číslici.

Máme vyluštno!!! Poslední písmenko vás asi trochu překvapilo, že? Tuto fentičku si na vás vymyslely dámy z městského informačního S výletem nám hrozně moc pomohly.

A proč se v tajence objevilo tohle zvíře? Protože patří do městského znaku města. Potkali jste ho dnes hned několikrát, vzpomínáte? Kdy to bylo poprvé? U kašny!

Tento dravec je velmi podobný tomu z českého znaku, ale rozdíl tady jsou. Máte-li oba obrázky před sebou, zaměřte se právě na zadní část těla šelmy a uvidíte, že tachovský lev je v tomto ohledu skromnější.

Hotovo! Procházka i osvěta jsou u konce. Děkujeme za vaši účast a nadšení a městu Tachov za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA.

Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou!

V textu byly použity mj. texty z webů www.kudyznudy.cz, <https://www.hrady.cz/>, Vladimír Hulpach: *Báje a pověsti z Čech a Moravy*, <https://www.tachov-mesto.cz>, <https://www.tachovsko.com>.

